

Angående huvudmannaskap i Täljö/Gottsunda

Det finns ännu inga beslut tagna angående huvudmannaskapet för vägar i Täljö/Gottsunda och därför heller inga beslut angående standard och upprustning av befintliga eller utbyggnad av vägnät och finansiering av desamma.

Kommunfullmäktige fattade den 14 september 2015 ett beslut om principer för huvudmannaskap för gator i Österåkers kommun. Kortfattat innebär det beslutet att: *Staten och enskilda ska vara huvudmän för vägar på landsbygden. Den bebyggelse som betecknas som tät bebyggelse utanför Åkersberga tätort ska huvudsakligen ha enskilt huvudmannaskap med undantag för bussgator som fortsättningsvis successivt kommer att omvandlas till kommunalt huvudmannaskap. De gator som finns i Åkersberga stad ska på sikt ha kommunalt huvudmannaskap och inrymmas i det kommunala väghållningsområdet enligt väglagen. En successiv omvandling kommer att genomföras av gator från enskilt till kommunalt huvudmannaskap. Undantagna är de regionala vägarna som även fortsättningsvis har statligt huvudmannaskap. Två tillägg gjordes i Kommunfullmäktige:*

- 1. För bebyggelse som betecknas som tät bebyggelse utanför Åkersberga tätort ska frågan om huvudmannaskap prövas i samband med detaljplaneläggning.*
- 2. I nyexploateringsområden för permanentboende bör vägar och grönytor ligga under kommunalt huvudmannaskap*

Även i vår nya översiktsplan ÖP 2040 finns riktlinjer för huvudmannaskap beskrivet. Enligt Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska kommunen vara huvudman för allmänna platser. Kommunen får dock, om det finns särskilda skäl för det, i detaljplan besluta att huvudmannaskapet för allmän plats ska vara enskilt. När kommunen år 2005 påbörjade detaljplaneläggning av omvandlingsområdet Svinninge var utgångspunkten att huvudmannaskapet, med undantag för den s.k. "busslingen" skulle vara enskilt.

De senaste åren har dock praxis för vad som kan anses vara ett särskilt skäl för enskilt huvudmannaskap ändrats. Flertalet detaljplaner i Svinninge har prövats av domstol gällande huvudmannaskapet och detaljplanen för Skåvsjöholm upphävdes då kommunen inte ansågs ha särskilda skäl för enskilt huvudmannaskap. Även domar i andra kommuner, senast Mark- och miljööverdomstolens dom gällande en detaljplan för Torsby i Värmdö kommun, har tydligt visat att de särskilda skäl som Österåkers kommun tidigare åberopat inte längre anses giltiga. MÖD konstaterar i domen för detaljplanen i Torsby att om kommunen detaljplanelägger för permanentboende, så ska huvudmannaskapet för allmän plats vara kommunalt. Domen i Skåvsjöholm har också lett till att de sista detaljplanerna i Svinninge istället planläggs med kommunalt huvudmannaskap.

Täljö-Gottsunda är nästa omvandlingsområde efter Svinninge. Täljö-Gottsunda har liknande förutsättningar som Svinninge när det gäller hur huvudmannskapet för allmänna platser ser ut innan detaljplaneläggning. Däremot ligger Täljö-Gottsunda närmare Åkersberga och närmare kollektivtrafik. Täljö-Gottsunda ligger också inom Sverigeförhandlingen där kommunen förhandlat med staten om att planera för bostäder i kollektivtrafiknära lägen. Det finns heller inga andra särskilda skäl för enskilt huvudmannskap i området, än de som kommunen redan prövat i Svinninge.

Med dessa förutsättningar bedömer kommunens tjänstemän att det inte finns några förutsättningar för att detaljplanelägga Täljö-Gottsunda med enskilt huvudmannskap. Om en sådan detaljplan antogs av kommunfullmäktige skulle den med största sannolikhet prövas och upphävas av domstolen.

Det finns inga beslut om kommunalt eller enskilt huvudmannskap då det prövas i detaljplanen och ännu arbetar kommunen med program som är mer översiktligt och därefter tas detaljplaner fram. Frågan om hur vägar inom Täljö/Gottsunda ska finansieras eller vilken utformning och standard de ska ha är heller inte fastställt eller prövat utan görs i ett senare skede.

För delar av Täljö-Gottsundaområdet finns dock en vilja att behålla det enskilda huvudmannskapet. Vid arbetet med det planprogram som nu kommer att tas fram skall ambitionen därför vara att så långt som möjligt utforma planprogrammet så att planprogrammet i sig själv inte förhindrar eller försvårar vare sig för enskilt eller kommunalt huvudmannskap vid det efterföljande detaljplanarbetet.

VA –anslutningarna betalas av enskild fastighetsägare enligt taxa bestämd i kommunfullmäktige.

Naturligtvis genererar det kostnader att utveckla områden och det är alltid en avvägning vilka av dessa kostnader som ska bäras av skattekollektivet och vilka som ska bäras av enskilda fastighetsägare och exploatörer.

Vi ser fram emot att tillsammans med boende, fastighetsägare och föreningslivet utveckla framtida Täljö/Gottsunda men det finns anledning av vara försiktig med att dra alltför långa slutsatser då många utredningar ligger framför oss innan vi kan presentera förslag på hur det ska se ut och än mindre kunna redogöra för kostnader för och finansiering av denna utveckling.

Maria Bengs
Chef Planenheten

Fredrik Nestor
Chef Mark och stora projekt

Anna Anderman
Chef Väg- och trafiknheten
programmet för Täljö- Gottsunda

Camilla Bennet
Projektledare, planarkitekt för